

SPRIJINUL LOGISTIC AL ACȚIUNILOR MILITARE ÎN SECOLUL XXI

General de brigadă Liviu Marian MAZILU

Șeful Direcției logistice

A cțiunea militară, în general, și lupta armată, în special, ca fenomene sociale și ca practici umane, au avut în permanență nevoie de suportul tehnic și material pentru a fi atinse obiectivele politice propuse. Logistica joacă un rol cheie în orice tip de acțiune militară, indiferent dacă este o acțiune de război, o operațiune alta decât războiul sau, pur și simplu, un exercițiu tactic-aplicativ. Ori de câte ori sunt folosite structuri militare, ele trebuie asigurate din punct de vedere logistic. Într-un cuvânt, sprijinul logistic se exprimă în același mod, fie pe timp de pace, fie în situații de criză sau la război, după cum la fel se întâmplă în contextul operațiunilor nonmilitare. Războiul, în toată complexitatea manifestării sale beligerante, este susținut în mod nemijlocit de dimensiunea economică a națiunii (sau a alianței), logistica militară fiind veriga cea mai importantă a legăturii dintre capacitatea economică a țării și forțele sale armate.

A cțiunile militare din prezent pot fi extrem de eficiente, extrem de distructive și, în același timp, selective, putând fi aplicate lovituri cu mare precizie, care să-l determine pe adversar să se declare rapid înfrânt, politic și militar, încercându-se, astfel, să se elimine efectele colaterale ale războiului: distrugerii civile majore și pierderi semnificative de personal necombatant. Actualul sistem economic global depășește frontierele politice și geografice ale statelor. Într-un anumit fel, determină apariția unui nou tip de război, caracterizat prin sporirea confruntării în domenii altele decât cele care constituie esența luptei armate, cum ar fi: economic, mediatic, doctrinar etc. Prin urmare, în războiul modern, logistica are valențe noi, având în vedere reorientarea strategiilor de desfășurare a acestuia, calitatea factorului uman angajat, precum și nivelul tehnic ridicat încorporat în mijloacele de luptă. Se modifică în mod esențial spațiul luptei, timpul se „contractă”, ritmul este alert. Crește, de asemenea, mobilitatea forțelor, distanțele se măresc pe tot cuprinsul și în toate formele luptei, una dintre componentele de bază ale războiului,

suportul logistic, plasându-se în spațiile complementare și adiacente spațiului de luptă real. Aceste distanțe, din ce în ce mai mari, între forțele luptătoare proprii și cele ale adversarului impun logisticienilor militari lungimea câmpului de luptă. Practic, conflictele „moderne” au evidențiat pe deplin rolul dezvoltării tehnologice (sisteme integrate de arme de nivel tehnologic ridicat, digitizarea câmpului de luptă etc.), dar și al logisticii militare (calitatea materialelor, cantitățile, viteza de transport, costurile ș.a.).

Condițiile specifice de integrare a României în NATO și în Uniunea Europeană au reprezentat procese complexe, care au presupus realizări importante în plan economic, dar și evidente progrese în domeniul militar, în cadrul căruia logistica reprezintă o componentă determinantă. Prin urmare, modelarea logisticii militare românești a avut ca element de referință concepția statelor membre ale NATO, potrivit căreia logistica este responsabilă de planificarea și executarea deplasării și de menținerea forțelor la capacitate ridicată de luptă. În abordarea conceptului de logistică, specialiștii armatelor moderne pornesc de la ideea că acesta trebuie să definească totalitatea condițiilor materiale și de asistență necesare realizării cu succes a acțiunilor militare.

Principiile transformării în Armata României s-au raportat la necesitatea realizării unor structuri luptătoare, de asigurare de luptă și suport logistic, de tip modular, flexibile și mobile, cu capacitate mare de reacție. Dezvoltarea sistemului logistic militar integrat, flexibil și funcțional, în măsură să răspundă nevoilor de asigurare a unităților luptătoare cu toate categoriile de tehnică și materiale (la timpul și în locul ordonat, cât mai simplu și cu cheltuieli minime), este în concordanță cu cerințele de realizare a interoperabilității cu sistemele logistice ale armatelor moderne, din țările membre ale NATO sau partenere. Logistica militară, parte componentă a logisticii sistemului național de apărare, constituie un factor decisiv pentru realizarea scopului acțiunilor militare și pentru îndeplinirea misiunilor ce revin forțelor participante și are o serie de domenii funcționale, dintre care menționăm: aprovizionarea, mișcarea și transporturile, mentenanța, infrastructura, serviciile de campanie.

În ceea ce privește NATO, conceptul strategic al Alianței Nord-Atlantice orientează politica de securitate spre dialog, cooperare și apărare colectivă. Un răspuns ferm și, în primul rând, rapid, executat de forțe specializate, este necesar pentru a face față noilor tipologii de confruntări. În acest sens, a fost creată și operaționalizată Forța de Răspuns a NATO (NATO Response Force – NRF). Această forță are o capacitate ridicată de răspuns, fiind bine dezvoltată din punct de vedere tehnologic, având componente terestre, aeriene, navale și ale forțelor speciale, care pot fi dislocate rapid oriunde este nevoie. Forța de Răspuns a NATO este în măsură să execute spectrul complet al operațiilor militare, oriunde în lume, și se compune din capacități diversificate asigurate de națiunile membre ale Alianței. Aceste operații au avut și au caracter întrunit și multinațional și sunt executate de forțe ale Alianței Nord-Atlantice și/sau de forțe ale unor coaliții constituite în funcție de interesele economice, politice și de altă natură ale statelor din compunere.

Implicațiile acestei strategii NATO sunt concentrate, în primul rând, pe o mai mare flexibilitate în logistica Alianței, care se consideră că poate fi dată de mobilitatea și multinaționalitatea forțelor angajate în realizarea sprijinului logistic. Deși, principial, sprijinul logistic este, în final, responsabilitatea fiecărei națiuni care participă cu forțe la acțiunea militară în cauză, se pune tot mai mult accent pe participarea comună la efortul logistic presupus de angajarea respectivelor forțe. Acest fapt a devenit evident și necesar ca urmare a experienței acumulate în ultimii ani. S-a constatat, astfel, pe temeuri reale, că fiecare națiune are capacități logistice, mai mult sau mai puțin limitate, dar când acestea au fost combinate cu cele ale altor națiuni, rezultatul a fost că întreaga capacitate logistică nou creată a fost mai puternică decât a oricărei țări parte la efort. Ceea ce trebuie subliniat însă este faptul că aceste capacități specifice fiecărei națiuni, pentru a fi mai mult decât o simplă sumă, trebuie să lucreze împreună în mod coordonat, deoarece efortul material necesar este asigurat, în principal, prin propriile elemente logistice ale statelor partenere, care au rolul de a menține permanent o stare operativă ridicată a forțelor.

Pentru a putea realiza acest gen de sprijin logistic, NATO a dezvoltat și promovat o serie de concepte și structuri care și-au dovedit

aplicabilitatea, precum: Sprijinul Națiunii Gazdă (Host Nation Support – HNS), Resursele din Zona Întrunită de Operații (Resources in the JOA), Acorduri de Suport Comun (Mutual Support Agreements – MSA), Națiune Lider pentru sprijin logistic (Logistic Lead Nation – LN), Națiune cu rol specializat pentru sprijin logistic (Logistic Role Specialisation Nation – LRSN), Unități Logistice/Medicale Multinaționale Integrate (Multinational Integrated Logistic/Medical Support Units – MILUs or MIMUs), Servicii de Sprijin Logistic prin Terți (Third Party Logistic Support Services – TPLSS). Armata română a colaborat cu armatele statelor partenere și aliate, încă de la aderare, prin participare directă sau indirectă la aceste structuri, ceea ce a condus la o eficiență asigurare logistică a acțiunilor întreprinse de militarii români.

De departe însă, în condițiile acțiunilor moderne, Sprijinul națiunii gazdă (Host Nation Support – HNS) este hotărâtor în asigurarea unui sprijin logistic eficient la nivel național. Acesta este un proces complex, într-o continuă dinamică, adaptabil la condițiile realităților actuale, bazat pe un proces de planificare specific, având o componentă interministerială importantă și care reprezintă totalitatea acțiunilor de sprijin militar, economic, legislativ și procedural, care definesc asistența civilă și/sau militară acordată de România, pe timp de pace, în situații de urgență, criză și la război, forțelor armate străine care intră, staționează, desfășoară operații sau se află în tranzit pe teritoriul României.

În urma dezvoltării, la nivelul Alianței Nord-Atlantice, a planurilor graduale de răspuns (GRP), care necesită o reacție rapidă din partea NATO la posibilele amenințări pe flancul de est al Alianței, forțele vor fi dislocate în timp scurt în oricare dintre variantele GRP. În acest sens, țările gazdă (HNs), printre care se numără și România, trebuie să fie în măsură să asigure suportul logistic pentru primirea/recepția, staționarea și continuarea deplasării (RSOM) acestor forțe până la destinațiile finale.

Capabilitățile HNS pe care România le pune la dispoziția NATO sunt proiectate și asigurate pe fazele operației RSOM, începând cu recepția, în punctele de trecere a frontierei, aeroporturi, porturi

și stații de cale ferată, staționarea, în locațiile de staționare temporară, continuarea deplasării, bazându-se pe elementele de infrastructură rutieră și feroviară, pe locațiile de oprire temporară și pe cele de sprijin convoaie, și finalizând cu integrarea în locațiile destinațiilor finale.

Pe lângă capacitățile HNS menționate mai sus, România poate asigura, la cerere, ca parte componentă a sprijinului HNS, o serie de bunuri și servicii, clasa I, clasa III și clasa IV, transport, escortă cu poliție militară, însoțire convoaie agabaritice, catering, utilități, internet, servicii portuare, mentenanță etc., contractate sau din resursele Ministerului Apărării Naționale, necesare primirii și susținerii logistice a forțelor, atât pe timpul RSOM, cât și în destinațiile finale.

Procesele anuale de planificare HNS conduse de comandamentele NATO, exercițiile multinaționale majore desfășurate anual/bianual pe teritoriul României, dar mai ales ultimele evenimente din zona Ucrainei au dus la identificarea unor cerințe suplimentare de capacități față de cele planificate. Aceste capacități sunt în proces de reabilitare/modernizare și este necesară adaptarea continuă a legislației și instrucțiunilor pe linie HNS, pentru a fi în măsură să asigure, la nevoie, atât capacități, cât și fonduri necesare pentru sprijinul, în timp foarte scurt și într-un volum cât mai mare, al structurilor planificate și, totodată, al structurilor constituite în urma unor decizii de ultim moment.

De asemenea, pentru asigurarea sprijinului forțelor aliate participante la operațiunile militare multinaționale, un rol deosebit îl joacă în prezent Agenția NATO pentru Sprijin și Achiziții (NSPA). Scopul principal al acestei agenții este acela de a aduce laolaltă, într-o singură organizație, capacități logistice, medicale și de infrastructură, servicii și sisteme operaționale de sprijin pentru oricare dintre națiunile membre ale NATO și cele partenere, iar misiunea sa este aceea de a pune Alianței la dispoziție soluții multinaționale eficiente și rentabile.

***N**SPA deține un spectru larg de capacități, incluzând și asigurarea unui răspuns urgent în situații de criză, domeniu în care Agenția a devenit, din ce în ce mai mult, o opțiune viabilă la îndemâna guvernelor naționale și a organizațiilor internaționale.*

Sprejînul ce poate fi acordat de această structură include planificare logistică operațională, în calitate de integrator al contractelor pentru susținerea operațiilor NATO, sprejîn logistic real, sprejîn de infrastructură și orice alte servicii logistice de care o națiune din cadrul Alianței ar avea nevoie pe timpul operațiilor. De asemenea, NSPA gestionează contracte cu acoperire globală pentru asigurarea carburanților și lubrifianților, fapt ce poate degreva națiunile de sarcina identificării unor furnizori și negocierea de contracte individuale necesare pentru asigurarea sprejînului forțelor proprii dislocate în alte zone ale lumii, în cadrul operațiunilor Alianței.

Ca membru al Alianței, România poate oricând solicita și beneficia de sprejînul NSPA în cadrul operațiilor multinaționale la care participă, fapt ce îi poate permite diminuarea amprentei logistice pentru asigurarea sprejînului forțelor proprii. Pentru aceasta, România are în cadrul NSPA un ofițer de legătură care facilitează interacțiunea între această structură și forțele armate române, aspect ce poate fi luat în considerare pe timpul planificării sprejînului forțelor ce urmează a fi dislocate în afara teritoriului național.

În planificarea realizării sprejînului logistic pentru forțele participante atât la operațiuni multinaționale, cât și la operațiuni pe teritoriul național, un rol primordial îl au trei structuri: Direcția logistică (nivel strategic), Comandamentul forțelor întrunite, prin J4 (nivel operativ și tactic – CFÎ), și Comandamentul logistic întrunit (nivel strategic și operativ – CLÎ). Astfel, dacă Direcția logistică asigură coordonarea realizării sprejînului logistic la nivel strategic și asigurarea expertizei în domeniul logistic pentru încheierea cu armatele altor state a MOU (Memorandum of Understanding) și a TA (Technical Agreements) pentru asigurarea sprejînului logistic reciproc, CFÎ este structura responsabilă de realizarea sprejînului logistic la nivel operativ și tactic, iar CLÎ realizează sprejînul logistic la nivel strategic și operativ, incluzând aici și gestionarea stocurilor strategice de materiale și echipamente.

Acțiunile celor trei entități asigură condițiile necesare pentru ca forțele armate ce sunt angajate în operațiuni militare, desfășurate

fie pe teritoriul național, fie în cadrul unei coaliții, pe teritoriul altei țări, să beneficieze de sprijinul logistic adecvat la locul și timpul potrivit.

Nu trebuie însă neglijat rolul categoriilor de forțe și al celorlalte comandamente de sprijin. Acțiunea acestora este indispensabilă în transpunerea planurilor de sprijin în acțiuni de sprijin, pornind de la nivel strategic până la cea mai mică formațiune de nivel tactic, în acest fel asigurându-se sprijinul logistic adecvat forțelor armate naționale.

*M*isiunile armatei române executate la acest început de secol în context aliat, în medii multinaționale în Kosovo, Bosnia, Afganistan, Irak, Țările Baltice, Mali etc., au reprezentat permanente provocări în ceea ce privește susținerea logistică prin raportare la tot ceea ce înseamnă arta și știința planificării, respectiv: proiectarea, dezvoltarea, achiziția, depozitarea, transportul, distribuția, întreținerea, manevra de personal, construcțiile, întreținerea și reabilitarea infrastructurii, suportul medical etc.

Elementele Forței de Răspuns a NATO dislocate în prezent pe teritoriul României, în contextul invaziei militare din Ucraina, și integrarea unor structuri militare naționale în această forță reprezintă, în bună măsură, și rezultatul unui sprijin logistic adecvat, dezvoltat și antrenat din momentul aderării țării noastre la Alianța Nord-Atlantică.

În concluzie, deși întotdeauna există loc și de mai bine, mai ales într-un domeniu atât de complex, putem afirma că susținerea logistică a forțelor Armatei României în prezent, în condițiile specifice ale conflictelor militare actuale, este adaptată conceptual și structural la dimensiunea, configurația și misiunile forțelor, fiind realizat un sistem logistic apt să îndeplinească funcțiile sale de bază, potrivit procedurilor NATO.

